Spis 4 Ads 53/2007 byl spojen se spisem číslo 4 Ads 52/2007 a pod touto spisovou značkou bylo rozhodnuto takto:

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **S. M.,** proti žalovanému **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, v řízení o kasační stížnosti žalobce podané proti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 57, a ze dne 6. 12. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 69,

takto:

I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 4 Ads 52/2007, a sp. zn. 4 Ads 53/2007, **se spojují** ke společnému řízení. Tyto věci budou nadále vedeny pod sp. zn. 4 Ads 52/2007.

II. Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 – 57, **se odmítá.**

III. Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 – 69, **se zamítá.**

IV. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Městský soud v Praze v záhlaví uvedenými usneseními jednak odmítl návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření v řízení o žalobě, kterou stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2005, č. j. 2004/62909 - 422, jímž žalovaný zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Úřadu práce v Šumperku ze dne 6. 12. 2004, č. j. SUB- 3625/2004-ZD-KUNERT, kterým byl odvolatel vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání z důvodu plné invalidity, a dále městský soud zamítl žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti tomuto usnesení.

Stěžovatel napadl kasační stížností obě v záhlaví uvedená usnesení. Protože jde o věci (kasační stížnosti) nejen se související skutkovou, ale i právní problematikou, navíc se stejnými účastníky řízení, Nejvyšší správní soud v souladu s § 120 ve spojení s § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), spojil tyto kasační stížnosti ke společnému projednání.

Nejvyšší správní soud předesílá, že v této věci rozhodoval v situaci, kdy mu bylo z rozsudku Okresního soudu v Šumperku ze dne 15. 2. 2007, č. j. 4 OP 335/88 - 999, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 8. 2007, č. j. 13 Co 371 /2007 – 1126, známo, že řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům S. M. bylo zastaveno. Stěžovatel nadále zůstal omezen ve způsobilosti k právním úkonům v oblasti pracovně-právní tak, jak je konstatováno v rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 16. 9. 1988, č. j. Nc 1565/86 - 42.

V kasační stížnosti proti usnesení městského soudu ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 – 57, kterým byl odmítnut návrh stěžovatele na vydání předběžného opatření v řízení o žalobě, podané stěžovatelem proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2005, č. j. 2004/62909 - 422, stěžovatel namítá, že ji podává ze všech důvodů připuštěných zákonem, tj. z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen s. ř. s.). Dále žádá o ustanovení zástupce z řad advokátů a odročení jednání nařízeného na 6. 9. 2006 na 24. 10. 2006. Stěžovatel zejména tvrdí, že je v hmotné nouzi a nemá žádné finanční prostředky. Přesto však městský soud na jeho návrh nevydal předběžné opatření k odvrácení újmy na zdraví. V přípisu ze dne 12. 10. 2007, zamýšleném zřejmě jako doplnění kasační stížnosti, adresovaném Nejvyššímu správnímu soudu, stěžovatel poukázal na to, že ve stejné věci podal na městský soud i Nejvyšší správní soud asi 80 vzájemně propojených a souvisejících žalob, přičemž požádal, aby bylo v těchto věcech nařízeno jednání a provedeno dokazování.

Kasační stížnost je nepřípustná.

Podle ustanovení § 104 odst. 3 písm. c) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, je nepřípustná kasační stížnost, která směřuje proti rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se z povahy věci jedná o rozhodnutí učiněná soudem v průběhu řízení, jejichž účelem je pouze dočasně upravit poměry účastníků řízení. Dle dikce § 38 odst. 1 s. ř. s. je takovým procesním institutem předběžné opatření, které ovšem nelze vydat tam, kde je možno návrhu (žalobě) přiznat odkladný účinek, či pokud odkladný účinek nastává ze zákona. Rozhodnutí o předběžném opatření slouží k zatímní (tj. přechodné) úpravě

poměrů účastníků do doby, než se tyto poměry změní nebo než bude pravomocně rozhodnuto o věci samé. Předběžné opatření zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným (§ 38 odst. 4 s. ř. s.). Z uvedených citací ustanovení s. ř. s. je zjevné, že předběžné opatření v žádném případě nemůže působit déle, než do nabytí právní moci meritorního rozhodnutí, případně do okamžiku pravomocného zastavení řízení na základě usnesení soudu. Dočasná povaha usnesení o odmítnutí návrhu na předběžné opatření ve věci je tedy nepochybná. Tento právní závěr Nejvyšší správní soud zastává konzistentně ve své prejudikatuře (viz blíže usnesení téhož soudu ze dne 28. 1. 2004, č. j. 1 Ans 2/2003 – 147, přístupné na www.nssoud.cz).

Jelikož rozhodnutí o předběžném opatření je rozhodnutím dočasným, nemohl se Nejvyšší správní soud kasační stížností stěžovatele proti napadenému usnesení meritorně zabývat a musel ji pro nepřípustnost odmítnout v souladu s ustanovením § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s.

Nad rámec potřebného odůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že posuzoval i skutečnost, že napadené usnesení není s odkazem na § 55 odst. 4 s. ř. s. odůvodněno, ač je dané rozhodnutí, byť o jen procesním návrhu, závislé na posouzení zákonných předpokladů (zde: předpokladů pro uložení účastníkům něco vykonat, něčeho se zdržet, něco snášet podle § 38 odst. 1 s. ř. s.). Takové rozhodnutí, by odůvodnění, třebaže se jím řízení nekončí a účastníku se neukládá žádná povinnost, obsahovat mělo. Za situace, kdy je však návrh ze shora uvedených důvodů nepřípustný, nedostatek odůvodnění takového rozhodnutí, podle názoru Nejvyššího správního soudu, nemůže na této skutečnosti nic měnit.

V kasační stížnosti proti usnesení městského soudu ze dne 6. 12. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 – 69, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 57, jímž bylo rozhodnuto tak, že se odmítá návrh na vydání předběžného opatření v řízení o žalobě, kterou stěžovatel podal proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2005, č. j. 2004/62909 - 422, stěžovatel uvedl, že je soudem omezen k právním úkonům, nebyl zastoupen zákonným zástupcem a žádá, aby mu byl ustanoven advokát z Prahy – Tomáš Sokol.

V napadeném usnesení Městský soud v Praze uvedl, že přezkoumal poměry žalobce z hlediska toho, zda odůvodňují osvobození od soudních poplatků a zjistil, že žalobce nemá příjmy z pracovního (obdobného) poměru, nemá příjmy z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, ani příjmy z podnikání a jiné samostatné činnosti. Nepobírá hmotné ani sociální zabezpečení. S manželkou má ve spoluvlastnictví rodinný domek.

Z rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 27. 10. 2003, které je založeno ve spise Městského soudu v Praze, sp. zn. 1 Cad 8/2005, bylo zjištěno, že žalobci byla zastavena výplata částečného invalidního důchodu podle ustanovení § 53 odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb. od 2. 12. 2003 z důvodu, že se nepodrobil vyšetření zdravotního stavu, přestože byl na možnost zastavení výplaty důchodu upozorněn.

Městský soud v Praze po posouzení majetkových poměrů žalobce vyšel z toho, že žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Je sice pravdou, že žalobce nemá žádný příjem, je tomu tak však proto, že žalobci byla zastavena výplata částečného invalidního důchodu z důvodu, že se nepodrobil vyšetření zdravotního stavu. Jinými slovy řečeno, žalobce se vlastní vinou dostal do situace, kdy nemá žádné příjmy. Závěr, že žalobce nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků nelze učinit ani z důvodu, že žalobce je s manželkou spoluvlastníkem nemovitosti. Vzhledem k tomu, že není splněna jedna z podmínek pro ustanovení zástupce žalobci, je nadbytečné zkoumat splnění podmínky druhé, a proto bylo rozhodnuto, jak uvedeno ve výroku.

Kasační stížnost shledal Nejvyšší správní soud přípustnou, neboť podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.)* [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, ze dne 28. 4. 2004, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k následujícím závěrům:

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že ji stěžovatel podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 35 odst. 8 první věta s. ř. s., navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.

Z citovaného ustanovení vyplývají dvě základní podmínky, při jejichž současném splnění může být navrhovateli na jeho žádost zástupce ustanoven. Navrhovatel musí jednak splňovat podmínky pro osvobození od soudních poplatků a současně musí být ustanovení zástupce potřeba k ochraně práv navrhovatele.

V posuzované věci žádal stěžovatel o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. V tomto řízení musí být stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, proto lze druhou podmínku považovat za splněnou.

Podle § 36 odst. 3 první věta s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.

Nejvyšší správní soud dospěl po posouzení věci k závěru, že při posuzování toho, zda navrhovatel má či nemá dostatečné prostředky, je nutné zohlednit nejen majetkové poměry navrhovatele, ale rovněž likviditu a prodejnost jednotlivých majetkových hodnot, které navrhovatel vlastní a jejichž prodejem může získat prostředky pro zaplacení soudního poplatku.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu není možné obecně konstatovat, že vlastní-li někdo nemovitost k bydlení, navíc nikoliv sám, ale společně s manželkou, nesplňuje podmínku pro osvobození od soudních poplatků. To by ve své podstatě znamenalo, že takto by byl žalobce nucen danou nemovitost nejprve zpeněžit, aby mohl účinně iniciovat soudní řízení.

Městský soud v Praze v projednávané věci při posuzování majetkových poměrů stěžovatele pochybil, neboť pouze uvedl, že stěžovatel vlastní nemovitost, aniž se zabýval otázkou možnosti jejího prodeje, její hodnotou či prodejností. Za této situace nemohl správně posoudit otázku, zda stěžovatel splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k problematičnosti úvahy o vlastnictví nemovitosti k bydlení jako zdroji majetkových poměrů příp. prodejem ve spojení s otázkou možného osvobození od soudních poplatků je Nejvyšší správní soud toho názoru, že posouzení majetkových poměrů stěžovatele musí vycházet především z jeho příjmů.

Stěžovatel podle zjištění městského soudu nemá žádné příjmy, a proto Nejvyšší správní soud považuje předpoklady pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků považuje za splněné.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. byl prokázán, neboť napadené usnesení je nezákonné. Za daného stavu věci by bylo třeba usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 69, zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém by městský soud - vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu - ustanovil stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 57. Vzhledem však k tomu, že – jak bylo shora vyvozeno a zdůvodněno – kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 - 57, byla Nejvyšším správním soudem shledána jako nepřípustná, nyní posuzovanou kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2006, č. j. 1 Cad 40/2005 – 69, o neustanovení zástupce v řízení o (nepřípustné) kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud zamítá. Zrušení nyní napadeného usnesení městského soudu by vedlo toliko k tomu, že městský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), stěžovateli ustanovil zástupce, avšak pro řízení o kasační stížnosti, o níž již nyní mohl Nejvyšší správní soud rozhodnout, a také rozhodl, jako o kasační stížnosti nepřípustné. Zrušení nyní napadeného usnesení (o neustanovení zástupce) a vrácení věci k dalšímu řízení by vedlo toliko k prodloužení řízení, bez nejmenšího vlivu na jeho výsledek, a bylo by proto v rozporu se zásadou ekonomie řízení.

Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s..

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu